

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/38/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111203099
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:2111203099.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľov: 1/ Ing. Bc. N. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XXA, XXX XX T., 2/ C. I., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXXX/XX, XXX XX T., proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 16C/15/2011-142 zo dňa 9. júna 2011, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 16C/15/2011-142 zo dňa 9. júna 2011 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľov o náhradu v sume 112.686,92 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Zároveň uložil navrhovateľom v rade 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi trovy konania v sume 28,54 eur, do troch dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovatelia sa podaným návrhom domáhali voči odporcovi zaplata sumy 112.686,92 eur s príslušenstvom na tom základe, že dňa 15.3.2007 uzavreli zmluvu o podnikaní v D., miestna časť J., kde otvorili internetovú kaviareň. Nehnuteľnosť im prenajali vlastníci - manželia I.. Títo podali žiadosť o povolenie zmeny v užívaní stavby na stavebný úrad Obce D.. Súhlas bol daný dňa 31.10.2006, bolo nariadené ústne pojednávanie na deň 29.3.2007. Obec D. rozhodla dňa 25.5.2007 pod č. Výst. 11/2007/Tá-58. Proti rozhodnutiu podal odvolanie účastník stavebného konania - vlastníci susediacej nehnuteľnosti p. Q.. Krajský stavebný úrad Trnava zrušil rozhodnutie Obce D. pod č. KSÚ-OSP-2007/00796/Ďu zo dňa 25.7.2007. Vlastníci doplnili žiadosť o projektovú dokumentáciu 15.8.2007, Obec D. dňa 28.12.2007 pod č. Výst. 11/2007-Ná-160 povolila zmenu užívania stavby. Proti tomuto rozhodnutiu sa odvolala rod. Q.. Krajský stavebný úrad dňa 17.3.2008 rozhodnutie Obce D. zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie v súlade so zákonom. Stavebné úrady vo veci nekonali, preto navrhovateľ v rade 1/ ako zástupca stavebníkov žiadal písomne o poskytnutie informácie listom zo dňa 3.8.2008. Obec D. dňa 5.8.2008 prerušila správne konanie a vyzvala stavebníkov na predloženie projektovej dokumentácie, časť zdravotníctva, záväzného stanoviska Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Trnave, zabezpečiť príslušný počet odstavných a parkovacích plôch pre zamestnancov a zákazníkov. Navrhovateľovi odpovedala 8.8.2008. Stavebníci doklady predložili 24.9.2008. Dňa 20.11.2008 navrhovateľ žiadal o poskytnutie informácie o stave konania. Listom zo dňa 15.12.2008 a 19.1.2009 žiadal navrhovateľ o pokračovanie v konaní. Obec D. listom zo dňa 18.1.2009 oznámila možnosť nahliadnuť do predloženej dokumentácie a uplatniť prípadné námietky. Obec D. rozhodla o žiadosti stavebníkov pod č. Výst. 11/2007/Ná-30 zo dňa 23.2.2009 a povolila zmenu užívania časti stavby. Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie stavebníci a tiež rod. Q.. O zaslaní spisového materiálu boli účastníci oboznámení listom zo dňa 7.5.2009. Dňa 12.5.2009 žiadal navrhovateľ o poskytnutie informácie o stave konania. Krajský stavebný úrad Trnava žiadal 23.6.2009 o pokračovanie v konaní. Krajský stavebný úrad Trnava rozhodnutím č. KSÚ-OSP-00582/2009/Gi zo dňa 15.6.2009 odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Navrhovatelia otvorili prevádzku

internetovej kaviarne 28.7.2007. Obec D. rozhodnutím č. Výst: 11/2007/Ná-97 zo dňa 16.8.2007 s okamžitou platnosťou zastavila užívanie časti stavby rodinného domu č. s. XXX v rozpore s kolaudačným rozhodnutím. Proti tomuto rozhodnutiu podali stavebníci odvolanie. Krajský stavebný úrad Trnava rozhodnutím č. KSÚ-OSP-01022/2007/Mi zo dňa 7.11.2007 rozhodnutie Obce Boleráz zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Navrhovatelia dňa 24.8.2007 prevádzku zatvorili. Sťažnosť navrhovateľov na nečinnosť v konaní považoval Krajský stavebný úrad Trnava za opodstatnenú z hľadiska dodržiavania lehôt v konaní - nečinnosť stavebného úradu. Ďalšiu sťažnosť krajský stavebný úrad vyňal zo sťažností z dôvodu doručenia kompletného spisového materiálu na odvolacie konanie. Neskôr však oznámil, že podanie nebude riešené ako sťažnosť, ale bude riešené podľa platných predpisov. Navrhovatelia svoj nárok uplatnený žalobou opierali o ust. § 9 ods. 1, § 14 ods. 1, § 10 ods. 2 písm. b/ zák. č. 514/2003 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon č. 514/2003 Z.z.), keď v danej veci štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, nevykonaním úkonov, prietiahmi v konaní, nevydaním rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, nečinnosti orgánu verejnej moci. Obec D. a Krajský stavebný úrad Trnava nepostupovali v súlade so zák. č. 71/1967 Zb., keď nerozhodovali v zákonom stanovenej lehote a navyše sa dopustili nesprávneho úradného postupu. Celková škoda za obdobie od 24.8.2007 do 3.7.2009 predstavuje náhrady internetu, poisťného, elektrickej energie v sume 1.635,52 eur a ušlý zisk v sume 90,96 eur denne (za 669 dní, t.j. 60.852,24 eur), náhrada za projektovú dokumentáciu v sume 199,16 eur. V priebehu konania pred okresným súdom navrhovateľ zoberal na svojom návrhu a konštatoval, že Obec D. a Krajský stavebný úrad Trnava sa dopustili nesprávneho úradného postupu, v stanovenej lehote nevykonali úkon, nevydali rozhodnutie, nekonali, boli nečinné, spôsobili zbytočné prietahy, prekračovali svoju právomoc a stavebníkom ukladali povinnosti, ktoré neboli v súlade so zákonom, pričom prebrali na seba oprávnenia príslušajúce iným úradom. Došlo tak k nezákonnému zásahu do práv a oprávnených záujmov fyzických a právnických osôb, podnikateľské subjekty nemohli uplatniť svoje právo podnikat' a tým im vznikla škoda. Pokiaľ odporca namieta pasívnu legitimitáciu v konaní, podľa názoru navrhovateľov zodpovedá za škodu na tom základe, že žiadosť nebola ním postúpená príslušnému orgánu v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Zb.. Odporca však pasívne legitimovaný v konaní je, začal vo veci konať, vec nepostúpil. Inak zodpovedá za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ). Odporca navrhoval návrh zamietnuť, keď konštatoval absenciu svojej pasívnej legitimitácie. Poukázal na ust. § 4 ods. 1 písm. d/ zák. č. 514/2003 Zb. s tým, že žiadosť na predbežné prerokovanie nároku bola podaná na neexistujúci orgán štátnej správy. V čase, kedy ju odporca obdržal, bol príslušný na jej vybavenie. Nedošlo teda k postúpeniu žiadosti z orgánu nepríslušného na orgán príslušný, ale k delimitovaniu žiadosti z príslušného orgánu do legislatívnej zmeny na orgán príslušný do tomto okamihu. Zákon v danom prípade neukladá žiadnu povinnosť, nemožno hovoriť o nekonaní orgánu verejnej moci alebo o nesprávnom postupe. V danej veci existuje príslušný orgán, voči ktorému sú navrhovatelia oprávnení svoj nárok uplatňovať. Týmto orgánom je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR) a tento orgán vo veci nekonal. Nemôže byť preto daná zodpovednosť podľa § 420 OZ, ktorá je vylúčená v zmysle zásady lex specialis. Z obsahu spisového materiálu vyplýva postup namietaný navrhovateľmi, ktorí do spisového materiálu predložili všetku nimi uvádzanú korešpondenciu. Z vyjadrenia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zo dňa 1.6.2011 vyplýva, že žiadosť navrhovateľov o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola odporcovi doručená 11.8.2011. Podľa § 8 ods. 1 písm. j/ zák. č. 575/2001 Zb. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení zák. č. 403/2010 Zb. je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR s účinnosťou od 1.1.2011 ústredným orgánom štátnej správy pre stavebný poriadok a územné plánovanie, okrem ekologických aspektov. Z uvedeného dôvodu bolo príslušným orgánom na vybavenie žiadosti Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, o žiadosti nebolo rozhodnuté a platí fikcia negatívnej odpovede - žiadateľom sa nevyhovelo. Okresný súd poukázal na ust. § 9 ods. 1 a § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, pričom konštatoval, že podľa § 11 písm. g/ zák. č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení zák. č. 37/2010 Zb. účinného od 1.7.2010 do 31.10.2010 (teda v čase podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len Ministerstvo vnútra SR) je ústredným orgánom štátnej správy pre stavebný poriadok a územné plánovanie okrem ekologických aspektov. Zákomom č. 403/2010 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 575/2001 Zb., s účinnosťou od 1.11.2010 došlo k prechodu pôsobnosti Ministerstva vnútra SR podľa doterajších všeobecne záväzných právnych predpisov na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v oblasti verejných prác, v oblasti stavebného poriadku a

územného plánovania, okrem ekologických aspektov. Podľa § 8 ods. 1 písm. j/ zák. č. 575/2001 Zb. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR je ústredným orgánom štátnej správy pre stavebný poriadok a územné plánovanie, okrem ekologických aspektov. Podľa § 4 ods. 3, § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb., ak bola žiadosť na predbežné prerokovanie predložená orgánu, do kompetencie ktorého nepatrí, tento je povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom navrhovateľov. Navrhovatelia svoju žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody uplatnili 8.8.2010 na Obci D. a na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR. Odporca si od Krajského stavebného úradu Trnava 12.8.2010 vyžiadal spis. Na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nie je príslušná Obec D.. Žiadosť navrhovateľov bola podaná na neexistujúci orgán štátnej správy, keď Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR zaniklo k dátumu 30.6.2010. Nárok si navrhovatelia na „tomto orgáne“ uplatnili 8.8.2010. Navrhovatelia alternatívne uplatňovali svoj nárok v zmysle ust. § 420 a nasl. OZ. Podľa § 420 ods. 1 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Podľa § 1 ods. 2 OZ Občiansky zákonník upravuje majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony. Medzi iné zákony upravujúce občianskoprávne vzťahy patrí napríklad zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, resp. po zmene právnej úpravy vo veciach zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Vzhľadom na skutočnosť, že z hľadiska uplatňovaného nároku sa jedná o zásadu lex specialis, aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka je potom vylúčená, nemožno nárok odvodzovať z týchto ustanovení, pokiaľ sa na daný právny vzťah vzťahuje iný, teda špeciálny predpis. Nárok navrhovateľov je tak potrebné posudzovať výlučne v zmysle zákona č. 514/2003 Zb.. S poukazom na uvedené je nesporné, že navrhovatelia svoju žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podali na neexistujúci orgán štátnej správy. V čase, keď ju odporca obdržal, bol príslušný na jej vybavenie, nedošlo k postúpeniu žiadosti z orgánu nepríslušného na orgán príslušný, ale k delimitovaniu žiadosti z príslušného orgánu na príslušný orgán po legislatívnej zmene. Ku dňu 1.11.2010 bola žiadosť spolu so spisovým materiálom delimitovaná Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. O postúpení boli navrhovatelia informovaní. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR žiadateľom nevyhovelo. V danom prípade okresný súd dospel k záveru, že námietka odporcu ohľadne pasívnej legitímácie je opodstatnená. Napriek tejto námietke navrhovatelia nepristúpili k zámene účastníkov na strane odporcu a súd bol ich návrhom viazaný, a to aj pokiaľ ide o označenie účastníkov. V opačnom prípade by došlo k prekročeniu návrhu. Vzhľadom na špeciálnu úpravu nie je možné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. V konaní bolo nesporné, že označený odporca v čase doručenia návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhrady škody ako orgán príslušný vo veci konal, v dôsledku zmeny legislatívy vec postúpil na vybavenie príslušnému orgánu, ktorým sa stal a doposiaľ aj je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Tento žiadosti nevyhovelo, avšak v ďalšom zostáva tým orgánom, voči ktorému si navrhovatelia svoj nárok môžu uplatňovať. To však v konaní neurobili, a preto návrh voči označenému odporcovi - Ministerstvo vnútra SR je v celom rozsahu nedôvodný a neopodstatnený, keďže tento nie je príslušný vo veci vôbec konať, nakoľko v zmysle zákona vec nespadá do jeho kompetencie. Označený odporca nemôže byť v danej veci pasívne legitimovaným účastníkom.

Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal úspešnému odporcovi náhradu trov konania proti navrhovateľom, ktorí vo veci úspech nemali. Tieto trovy predstavujú cestné na trase Bratislava - Trnava a späť, vyčíslené v zmysle Opatrenia PRSVR SR č. 632/2008 Z.z. - za 1 km jazdy pre osobné cestné motorové vozidlá vo výške 0,183 eur x 110 km (20,13 eur), cena pohonných hmôt 1,365 eur pri spotrebe 5,6 l na 100 km (spolu 8,41 eur), keď odporca predložil doklady o vozidle a pohonných hmotách.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovatelia 1/ a 2/ v písomnom podaní zo dňa 18.7.2011, v ktorom sa domáhali zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Súčasne z opatrnosti navrhli, aby súd pripustil do konania ďalšieho účastníka na strane odporcu ako odporcu 2/: Slovenská republika - Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, so sídlom Nám. Slobody 6, P.O.Box 100, 810 05 Bratislava, IČO: 30 416 094. Uviedli, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je nezákonný a zmätočný, rozhodnutie bolo vydané bez použitia právnych predpisov na vec sa vzťahujúcich. Ako už navrhovatelia uviedli, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 si uplatnili na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR dňa 8.8.2010. Tento orgán v súlade so zákonom postúpil žiadosť odporcovi. Odbor štátnej stavebnej správy a územného plánovania MV SR žiadal listom zo dňa 12.8.2010 spisový materiál vo veci Krajského stavebného úradu v Trnave. Kópiu listu zaslal odporca

na vedomie navrhovateľom a je prílohou č. 64 k návrhu navrhovateľov. Odporca začal vo veci konať. Odporca vo veci konal ako orgán, ktorý mal túto povinnosť v čase, keď obdržal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku navrhovateľov a táto jeho činnosť v uvedenom období spadala do jeho pôsobnosti, tak ako to aj sám vo svojom vyjadrení uviedol. Ak bol toho názoru, že nie je orgánom, do kompetencie ktorého patrí prerokovanie žiadosti navrhovateľov, mal postupovať v súlade s ust. § 4 ods. 3 a § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom navrhovateľov. Podľa zákona č. 403/2010 Z.z. pôsobnosť vo veci stavebného poriadku a územného plánovania okrem ekologických aspektov prešla od 1. novembra 2010 na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. V rámci prechodu kompetencií v dohode, ktorú mali uzatvoriť podľa § 40I ods. 3 zákona č. 403/2010 odporca s Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ak odporca postúpil žiadosť navrhovateľov na predbežné prerokovanie Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, mal povinnosť podľa § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. upovedomiť o tom navrhovateľov. Ak odporca takto nekonal, ide o nečinnosť orgánu verejnej moci, teda o nesprávny úradný postup podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Z ustanovení § 4 ods. 3 a § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že odporca mal povinnosť bezodkladne postúpiť žiadosť navrhovateľov príslušnému orgánu, ak sa domnieval, že nie je príslušný na prejednanie žiadosti navrhovateľov a mal povinnosť upovedomiť o tom navrhovateľov. Táto povinnosť odporcu je jeho zákonnou povinnosťou, preto nie je na jeho dobrovoľnosti, či tak urobí alebo nie. Ak odporca svoju povinnosť nespĺnil, nemôže to byť na ujmu navrhovateľov. Tvrdenie odporcu, že navrhovatelia boli informovaní o postúpení ich žiadosti Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, nie je pravdivé. Odvolatelia preto žiadali, aby predmetné doklady odporca predložil súdu do spisu. Odvolatelia tiež poukázali na ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003, ako aj uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. IV.ÚS 238/07 z 27.9.2007. Navyše konštatovali, že odporcu vo veci označili správne. Odporcom v tomto konaní je Slovenská republika, ktorá je vo veci pasívne legitimovaná, a teda označená správne ako odporca. Odporca je pasívne legitimovaný v tomto spore. Otázka, ktorý orgán štátu vzhľadom na obsah a povahu sporu má v mene odporcu konať, nie je otázkou pasívnej legitimácie odporcu. Vyjadrenie orgánu, ktorý v mene odporcu je povinný konať, k návrhu navrhovateľov je treba považovať za vyhybanie sa zodpovednosti, spôsobujúce prietahy v konaní. Ak súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie odporcu, konal nezákonne a odňal navrhovateľom možnosť konať pred súdom. Navrhovateľmi označený odporca v žalobe je Slovenská republika, ktorá bola označená správne, zastupovaná orgánom verejnej moci. Zastupujúci orgán verejnej moci nie je odporcom, jeho pasívnu legitimáciu v tomto spore súd neskúma. Od orgánu verejnej moci v právnom štáte možno opodstatnene žiadať, aby poznal právny poriadok štátu a konal podľa zákonov v rámci vymedzenej kompetencie a príslušnosti tohto orgánu verejnej moci. Ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci, je príslušný ten, u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku. V prípade, že žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, príslušným je orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý (§ 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 514/2003 Z.z.). Situáciu v tomto spore možno analogicky posudzovať podľa uvedeného zákonného ustanovenia. Odporca - orgán, konajúci za odporcu, začal konať o žiadosti navrhovateľov. Aj z tohto dôvodu je správne označený orgán, ktorý v mene odporcu je povinný vo veci konať, za pasívne legitimovaného odporcu v tomto spore. Podstata základného práva na náhradu škody podľa článku 46 ods. 3 Ústavy SR spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (Uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn.: II ÚS 467/08 zo 16. decembra 2008).

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 5.8.2011 žiadal napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Vyslovil súhlas s obsahom napadnutého rozsudku. Poukázal na ust. § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 514/2003 Z.z.. Okrem toho uviedol, že podľa § 11 písm. g/ zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení zákona č. 37/2010 Z.z. účinnom odo dňa 1.7.2010 do dňa 31.10.2010 (v znení účinnom v čase údajného podania žiadosti navrhovateľov o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody): Ministerstvo vnútra SR je ústredným orgánom štátnej správy pre stavebný poriadok a územné plánovanie okrem ekologických aspektov. V zmysle uvedeného tak bola žiadosť navrhovateľov o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podaná nielen v tom čase na nepríslušnom, ale navyše na neexistujúcom ústrednom orgáne štátnej správy. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zaniklo ku dňu 30.6.2010. Obec Boleráz rovnako nie je príslušná

na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Zákonom č. 403/2010, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2011 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov dochádza odo dňa 1.11.2010 k prechodu pôsobnosti Ministerstva vnútra SR podľa doterajších všeobecne záväzných predpisov na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v oblasti verejných prác, v oblasti stavebného poriadku a územného plánovania, okrem ekologických aspektov. Podľa § 8 ods. 1 písm. j/ zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre stavebný poriadok a územné plánovanie, okrem ekologických aspektov. Ak teda navrhovatelia označili za odporkyňu Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako orgánom konajúcim v mene štátu podľa § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 514/2003 Z.z. na základe zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení zákona č. 37/2010 účinnom odo dňa 1.7.2010 do 31.10.2010, bolo ku dňu vypracovania žalobného návrhu a jeho doručenia na Okresný súd Trnava neplatné a rovnako neúčinné. Z uvedeného vyplýva, že Slovenská republika zastúpená Ministerstvom vnútra SR nie je v uvedenej veci vecne pasívne legitimovaným subjektom. Okresný súd vo veci zistil skutkový aj právny stav v dostatočnom rozsahu pre meritórne rozhodnutie a na základe zistených skutočností vo veci správne rozhodol. V tomto smere odporca poukázal na ust. § 79 ods. 1 O.s.p., ak navrhovatelia ako odporcu v danej veci označili Slovenskú republiku zastúpenú nepríslušným štátnym orgánom, okresný súd správne žalobu zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom vnútra SR. Odvolatelia uvádzajú zmätočné tvrdenia, v zmysle ktorých mala byť žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody adresovaná navrhovateľmi na v tom čase neexistujúci ústredný orgán štátnej správy uvedeným orgánom postúpené odporcovi. Uvedený orgán po svojom zániku nekonal a konať nemohol. Uvedené podanie bolo napriek zmätočnému označeniu adresáta (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR) doručovateľom doručené jeho právnomu nástupcovi, ktorým bolo v tom čase v danom rozsahu Ministerstvo vnútra SR. Žiadosť navrhovateľov sa dorúčením Ministerstvu vnútra SR dostala do sféry orgánu konajúceho v mene štátu v zmysle príslušných ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Z uvedeného dôvodu nemohla byť žiadosť postúpená z orgánu nepríslušného na orgán príslušný, ale delimitovaná z orgánu príslušného do dátumu legislatívnej zmeny spôsobujúcej prechod práv a povinností súvisiacich s predmetom tohto sporu na orgán príslušný po uvedenej legislatívnej zmene. Absentuje tak naplnenie zákonodarcom ustanovených podmienok na existenciu povinnosti podľa § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.. Navyše, zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nespája s nesplnením takejto podmienky žiadnu sankciu. Okrem toho navrhovatelia boli odporcom počas konania na nesprávne označenie odporcu upozornení a súdom na jeho odstránenie vyzvaní. Aplikácia ust. § 4 ods. 1 písm. l/ (ktoré mali navrhovatelia pravdepodobne na myslí, keď použili neplatné ust. § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 514/2003 Z.z.) neprichádza do úvahy z dôvodu absencie zákonom stanovených predpokladov a konkrétne, ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci. Oblasť verejnej moci, ktorej mala škoda vzniknúť v rozhodnom období v rovnakom čase nepatrila do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci. V danom prípade však bez akýchkoľvek pochybností je potrebné uplatniť ust. § 4 ods. 1 písm. d/ zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Akékoľvek návrhy navrhovateľov o uložení povinnosti odporcovi v súvislosti s dôkazmi navrhované navrhovateľmi v konaní sú právne bezpredmetné. Ministerstvo vnútra SR žiadosť žiadateľov nepostupovalo a odporca v konaní uviedol, že boli o postúpení žiadosti upovedomení až po predložení listinného dôkazu súdu, z ktorého vyplýva skutočnosť, že spisový materiál spolu so žiadosťou bol delimitovaný na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Napriek formulácii poslednej vety vyjadrenia povereného zástupcu odporcu v súdnej zápisnici, z ostatných písomných, ako aj ústnych podaní vyplýva, že o delimitovaní navrhovatelia upovedomení neboli, a to aj z toho dôvodu, že zákon takúto povinnosť Ministerstvu vnútra SR neukladá. Žiadosť navrhovateľov totiž nebola postúpená, ale delimitovaná, čo bolo pred súdom právne kvalifikovaným spôsobom odporcom preukázané. Navyše predmetom tohto konania je škoda, ktorá mala vzniknúť v priamej príčinnej súvislosti s konaním orgánu verejnej moci v stavebnom konaní. Za uvedenú škodu zodpovedá SR zastúpená Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Poukazovanie navrhovateľov na nesprávny úradný postup Ministerstva vnútra SR nesúvisí s meritom veci. Okresný súd vo veci preto nepripustil zmenu žalobného návrhu, keďže posúdenie uvedenej otázky nie je právne relevantné pre rozhodnutie v uvedenej veci.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania (§ 204, § 201 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 vety prvej O.s.p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O.s.p., preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. a v súlade s § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, z nasledovných dôvodov:

Oporcom v prejednávanej veci je Slovenská republika. V priebehu celého konania navrhovatelia označenie odporcu nezmenili. Spornou bola len okolnosť, ktorý orgán má v spore v mene odporcu vystupovať. Otázka, ktorý orgán Slovenskej republiky vzhľadom na obsah a povahu daného sporu má v mene odporcu konať, nie je otázkou pasívnej legitímácie odporcu, ale táto otázka má povahu nedostatkov procesných podmienok konania. Ak v návrhu na začatie konania (žalobe) nie je označený orgán oprávnený konať v mene štátu, prípadne je týchto orgánov označených viac, alebo je označený orgán, ktorý celkom nepochybne nemá právo v danej veci v mene štátu konať, jedná sa o odstrániteľnú vadu podmienok konania. V takomto prípade prvostupňový súd musí (v prípade neoznačenia oprávneného orgánu konať za štát) postupovať v súlade s ust. 43 ods. 1 O.s.p. a odstrániť vady návrhu, pretože podľa § 79 ods. 1 O.s.p. musí návrh na začatie konania v takýchto prípadoch obsahovať aj označenie príslušného orgánu, ktorý bude konať za štát. Rovnaký postup je potrebné zvoliť aj v prípade, že v žalobe je označených viac orgánov, ktoré majú za štát konať. Súd je podľa § 104 ods. 2 O.s.p. povinný urobiť všetky opatrenia potrebné pre to, aby bol nedostatok tejto procesnej podmienky odstránený. Súd pritom musí z úradnej povinnosti zistiť, ktorý je príslušný štátny orgán a konať s ním. Ak teda označil navrhovateľ organizačnú zložku štátu, ktorá nebola príslušná za štát konať, nešlo o vadu podania (§ 43 O.s.p.), ani o nedostatok podmienok konania (§ 104 O.s.p.), pretože ustanovenie § 21 ods. 4 O.s.p. kogentne upravuje, kto vystupuje v konaní za štát, takže súd je povinný z úradnej povinnosti správnu organizačnú zložku zistiť a začať s ňou konať (bez toho, aby vydával uznesenie o pribratí do konania) konať. V prípade, že súd tento postup nedodrží a naďalej koná s nesprávnou organizačnou zložkou štátu, jednalo by sa o vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Keďže navrhovatelia v návrhu ako odporcu označili Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom vnútra SR, je jednoznačné, že odporcom v tomto konaní je štát - Slovenská republika a nejde o návrh podaný proti inému subjektu. Nositeľom hmotných práv je teda štát (hoci za štát v súdnom konaní koná iný subjekt) a to, či správu hmotných práv a povinností (v akom rozsahu) preniesol na iný subjekt, je predmetom úpravy hmotno-právnych predpisov. Ak je v občianskom súdnom konaní označený ako účastník konania štát (Slovenská republika), aj z procesného hľadiska ide o správne označenie subjektu a je iba vecou spresnenia, ktorý subjekt bude za štát v súdnom konaní realizovať procesné práva a povinnosti. Konanie súdov je okrem iného ovládané aj zásadou „iura novit curia“ (súd pozná právo) a možno vychádzať z konštrukcie, že v prípade, že súd zistí, že orgán, ktorý navrhovateľ označil v žalobe, nie je oprávnený konať za Slovenskú republiku (za štát), v takom prípade je súd povinný ex offa zistiť organizačnú zložku štátu, ktorá je oprávnená za štát v prejednávanej veci konať a priamo s ňou pokračovať v súdnom konaní.

Podľa ust. § 19 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

V zmysle ust. § 21 ods. 4 O.s.p. za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi, alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu. Na konanie štátneho orgánu a toho, koho zákon splnomocňuje na zastupovanie pred súdom, sa vzťahujú ustanovenia § 21 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p. a § 21 ods. 2 a 3 O.s.p..

Ustanovenie § 21 ods. 4 O.s.p. rieši iba procesnú rovinu, kto v občianskom súdnom konaní koná za štát. Ak teda navrhovateľ označil organizačnú zložku štátu, ktorá nebola príslušná konať za štát, nešlo o vadu podania, ani o nedostatok podmienky konania. Ako už bolo uvedené vyššie, súd je povinný z úradnej povinnosti zistiť správnu organizačnú zložku a konať s ňou bez toho, aby vydal uznesenie o jej pribratí do konania. Ak súd naďalej koná s nesprávnou organizačnou zložkou štátu, ide o vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Okresný súd sám konštatoval, že s poukazom na ust. § 4 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení má za štát konať Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, na ktoré s účinnosťou od 1.11.2010 prešla pôsobnosť v oblasti verejných prác, v oblasti stavebného poriadku a územného plánovania, okrem ekologických aspektov

(§ 8 ods. 1 písm. j/ zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v platnom znení).

Tým, že uvedené princípy neboli súdom prvého stupňa rešpektované, došlo jeho postupom k odňatiu možnosti navrhovateľov konať pred súdom, t.j. procesným postupom súdu sa im ako účastníkom znemožnila realizácia ich procesných práv, ktoré im Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

Navyše, z ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení vyplýva, že nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu navrhovateľa svoj nárok na náhradu škody na predbežné prerokovanie uplatnili písomnou žiadosťou dňa 8.8.2010, a to u Obce D. a v tom čase už neexistujúcom štátnom orgáne - Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR. Podľa § 11 písm. b/ zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení zákona č. 37/2010 Z.z. účinnom od 1.7.2010 do 31.10.2010 (t.j. účinnom v čase podania žiadosti navrhovateľov o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody) bolo príslušným na podanie takejto žiadosti Ministerstvo vnútra SR, ktoré bolo v tom čase ústredným orgánom štátnej správy pre stavebný poriadok a územné plánovanie, okrem ekologických aspektov. Keďže Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR zaniklo ku dňu 30.6.2010 a s účinnosťou od 1.7.2010 prešla jeho kompetencia ako ústredného orgánu štátnej správy pre stavebný poriadok a územné plánovanie, okrem ekologických aspektov, na Ministerstvo vnútra SR a ako už bolo uvedené vyššie, navrhovatelia dňa 8.8.2010 uplatnili svoju žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na neexistujúcom štátnom orgáne. K námietke odvolateľov odvolací súd poznamenáva, že postup v zmysle ust. § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. je namieste, len ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom (právne existujúcom) orgáne. Len takýto orgán je schopný a tiež povinný bezodkladne postúpiť príslušnému orgánu predmetnú žiadosť a má tiež povinnosť upovedomiť o tom poškodeného. Len za týchto predpokladov zostávajú účinky podania žiadosti zachované. Odvolací súd však prihliadol na konkrétne okolnosti prejednávanej veci. S ohľadom na fakt, že predmetná žiadosť navrhovateľov z 8.8.2010 (adresovaná už vtedy zaniknutému Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja SR) bola doručená na Ministerstvu vnútra SR, ktoré ju následne na základe legislatívnej zmeny (novelizácie zákona č. 575/2011 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov učenéj zákonom č. 403/2010 Z.z.) delimitovalo na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, na ktoré s účinnosťou od 1.11.2010 prešla pôsobnosť Ministerstva vnútra SR v oblasti verejných prác, v oblasti stavebného poriadku a územného plánovania, okrem ekologických aspektov, nevyhovenie žiadosti navrhovateľov Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR treba považovať za výsledok predbežného prerokovania nároku postupom podľa ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. Tento orgán bol v tom čase totiž príslušný konať o žiadosti navrhovateľov (podľa § 4 a § 11 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Podľa názoru odvolacieho súdu, aj keď svoju žiadosť z 8.8.2010 navrhovatelia adresovali už neexistujúcomu orgánu, no toto ich podanie bolo doručené v tom čase správne orgánu - Ministerstvu vnútra SR (oprávnenému vo veci konať), účinky ich žiadosti zostali zachované. Vzhľadom na zistený skutkový stav by nebolo účelné, aby navrhovatelia opätovne podávali svoju žiadosť podľa ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktoré už raz o ich žiadosti rozhodlo.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p.).

V ďalšom konaní bude okresný súd povinný z úradnej povinnosti zistiť správnu organizačnú zložku, ktorá je v tomto spore oprávnená konať za štát (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky) a s touto konať bez toho, aby o tom vydal uznesenie o jej pribratí do konania. V prípade, že dospeje k záveru, že navrhovatelia v návrhu (resp. v odvolaní proti rozsudku) označili správny orgán, bude pokračovať s týmto orgánom. Následne prvostupňový súd doručí opis takto doplneného

návrhu odporcovi na vyjadrenie a po zistení jeho stanoviska vytýči vo veci termín pojednávania, doplní dokazovanie podľa návrhov procesných strán a vo veci opätovne rozhodne.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Súčasne odvolací súd poznamenáva, že o vstupe ďalšieho účastníka do konania (Slovenská republika - Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR) navrhovaného odvolateľmi v ich opravnom prostriedku v zmysle ust. § 92 ods. 1 O.s.p. nerozhodoval, nakoľko ustanovenia § 216 ods. 1 O.s.p. pre odvolacie konanie neplatia. Navyše, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu takýto návrh nemožno považovať za návrh podľa § 92 ods. 1 O.s.p., ale len upresnenie označenia odporcu v tomto konaní, ktorým sa bude prvostupňový súd v ďalšom konaní zaoberať.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.